

**Sportstimulering  
binnen de KNBSB**

**Rapportage 2e fase  
SSD-infrastructuur**

**Samengesteld door:**  
Martin van der Gugten  
(Van Dijk & Van Someren bv)

**Met begeleiding van:**  
Jo Lucassen  
(Nederlandse Sport Federatie)

Koninklijke Nederlandse Baseball en Softbal Bond (KNBSB)  
Santpoort

Nederlandse Sport Federatie (NSF)  
Arnhem

April 1991

# Colofon

NSF-publicatienummer ...

**Titel:**

"Sportstimulering binnen de KNBSB"

**Subtitel:**

"Rapportage 2e fase van het projectplan SSD-infrastructuur"

**Samenstelling:**

M. van der Gugten

**Projectleiding:**

J. Lucassen

**Projectcommissie:**

W. Koet (voorzitter, KNBSB)

P. Foppen (KNBSB)

O. Hoffmann (KNBSB)

J.P.M. Kamp (KNBSB)

E. Klokkers (KNBSB)

J. Lensselink (KNBSB)

J. Prins (KNBSB)

C. Rietveld (KNBSB)

R.E.J. van Tuyl (KNBSB)

M. van der Gugten (NSF)

**Vormgeving:**

G. van Hardeveld (NSF)

**Drukwerk:**

Th. Duyzer (NSF)

**Correspondentie-adres:**

N.S.F.

Sector Sportontwikkeling

Postbus 302

6800 AH ARNHEM

De realisatie van deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door subsidie van de taakgroep Sportstimulering van het ministerie van WVC.

Arnhem, april 1991

# Inhoud

|                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Voorwoord</b>                                              | <b>3</b>  |
| <b>1 Inleiding</b>                                            | <b>4</b>  |
| 1.1 Achtergrond van het project SSD-infrastructuur            | 4         |
| 1.2 Projectplan voor de KNBSB                                 | 4         |
| 1.3 Samenstelling van de ad-hoc commissie SSD (projectgroep)  | 5         |
| 1.4 Leeswijzer                                                | 5         |
| <b>2 Algemene ontwikkelingen binnen de KNBSB</b>              | <b>6</b>  |
| 2.1 Inleiding                                                 | 6         |
| 2.2 Herstructurering van de bondsorganisatie                  | 6         |
| 2.2.1 Districtsvorming                                        | 6         |
| 2.2.2 Competitie-structuur                                    | 6         |
| 2.2.3 Communicatie                                            | 7         |
| 2.2.4 Taken en verantwoordelijkheden                          | 7         |
| 2.2.5 Marketing                                               | 7         |
| 2.3 Ontwikkeling van het ledenbestand                         | 8         |
| 2.4 Conclusie                                                 | 9         |
| <b>3 Voortgang SSD-ontwikkeling</b>                           | <b>10</b> |
| 3.1 Inleiding                                                 | 10        |
| 3.2 Verenigingsbegeleiding                                    | 10        |
| 3.3 Werving, begeleiding en opleiding van kader               | 11        |
| 3.4 Ondersteuning bij ledenwerving en schoolsportactiviteiten | 11        |
| 3.5 Ontwikkeling van een recreatief sportaanbod               | 11        |
| 3.6 Oprichting van nieuwe verenigingen                        | 12        |
| 3.7 Conclusie                                                 | 12        |
| <b>4 Opzet van de districtsorganisaties</b>                   | <b>13</b> |
| 4.1 Inleiding                                                 | 13        |
| 4.2 Structuur van de districtsorganisaties                    | 13        |
| 4.3 Cultuur van de districtsorganisaties                      | 14        |
| 4.4 Beleid van de districtsorganisaties                       | 14        |
| 4.5 Samenwerking verenigingen en districten                   | 15        |
| 4.6 Afvaardiging naar de bondsraad                            | 15        |
| 4.7 Financiële regelingen                                     | 15        |
| 4.8 Conclusie                                                 | 16        |
| <b>5 Taakstelling districtsbestuur en -commissies</b>         | <b>17</b> |
| 5.1 Inleiding                                                 | 17        |
| 5.2 Districtsvergadering                                      | 17        |
| 5.3 Districtsbestuur                                          | 17        |
| 5.4 Districtscommissies                                       | 20        |
| 5.5 Regio-organisatie                                         | 21        |
| 5.6 Specifieke kaderfuncties                                  | 22        |
| 5.7 Conclusie                                                 | 23        |

|          |                                               |           |
|----------|-----------------------------------------------|-----------|
| <b>6</b> | <b>Werving en scholing van districtskader</b> | <b>24</b> |
| 6.1      | Inleiding                                     | 24        |
| 6.2      | Werving van districtskader                    | 24        |
| 6.3      | Scholing van districtskader                   | 24        |
| 6.4      | Conclusie                                     | 25        |
| <b>7</b> | <b>Conclusies</b>                             | <b>26</b> |

## Voorwoord

De Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond (KNBSB) is de eerste sportbond, waarbinnen in samenwerking met de Nederlandse Sport Federatie (NSF) in het voorjaar van 1990 een SSD-infrastructuurproject van start is gegaan. Deze rapportage vormt de verslaglegging van de tweede fase van het projectplan en kan beschouwd worden als een vervolg op het eerder verschenen rapport, getiteld "Sportstimulering binnen de KNBSB - rapportage 1e fase van het projectplan SSD-infrastructuur", dat op 13 oktober 1990 in de bondsraad van de KNBSB is vastgesteld.

In de eerste rapportage is met name aandacht besteed aan de toekomstige SSD-organisatie binnen de KNBSB en het ondersteuningsaanbod op dit gebied vanuit de bond in de richting van de verenigingen. Deze tweede rapportage gaat met name in op de opzet van de districtsorganisaties, alsmede de werving en scholing van het districtskader. Bovendien wordt kort stilgestaan bij de uitvoering van het actieprogramma uit de eerste rapportage en de activiteiten die in de derde en laatste fase van het project aan bod zullen komen.

De adhoc commissie SSD hoopt met deze tussentijdse rapportage een goed inzicht te geven in de voortgang van het SSD-infrastructuurproject binnen de KNBSB, alsmede een constructieve bijdrage te leveren aan de opzet van de districtsorganisaties.

# 1 Inleiding

## 1.1 Achtergrond van het project SSD-infrastructuur

Binnen de KNBSB vindt momenteel een aantal ontwikkelingen plaats, die van grote betekenis zijn voor het functioneren van de bond in de komende jaren. De leidraad voor de aansturing van deze veranderingen wordt gevormd door het Meerjarenplan 1990-1993, waarin de doelstellingen van het beleid en de hoofdlijnen voor de nieuwe bondsstructuur zijn weergegeven. Het project SSD-infrastructuur valt dan ook samen met de daadwerkelijke opzet van de nieuwe organisatie en de nadere uitwerking van sportstimulering binnen de KNBSB.

## 1.2 Projectplan voor de KNBSB

In aansluiting op meer algemene ontwikkelingen binnen de bond is bij aanvang van het project SSD-infrastructuur een gefaseerd projectplan opgesteld. Dit projectplan is op 7 april 1990 door de Bondsraad goedgekeurd en ziet er in hoofdlijnen als volgt uit:

*1e fase (april 1990 - september 1990):*

- Ontwikkelen dan wel verhelderen van de toekomstige SSD-organisatie binnen de bond;
- Ontwikkelen van het SSD-ondersteuningsaanbod van de bond in de richting van verenigingen;

*2e fase (oktober 1990 - maart 1991):*

- Ondersteunen van de opzet van districtsorganisaties met betrekking tot SSD;
- Ondersteunen van werving en scholing van districtskader met betrekking tot SSD;

*3e fase (april 1991 - september 1991):*

- Ondersteuning van districtsorganisaties bij de SSD-ontwikkeling binnen bestaande verenigingen;
- Opstellen van een regionaal/lokaal witte-vlekken-plan voor de oprichting van nieuwe verenigingen.

De verslaglegging over de eerste fase is opgenomen in de eerste rapportage "Sportstimulering binnen de KNBSB - rapportage 1e fase van het projectplan SSD-infrastructuur", dat op 13 oktober 1990 in de Bondsraad van de KNBSB is vastgesteld. In de onderhavige rapportage wordt met name aandacht besteed aan de uitvoering van de tweede fase, waarbij tevens een koppeling wordt gelegd met de eerste en de derde fase van het projectplan.

### 1.3 Samenstelling van de ad-hoc commissie SSD (projectgroep)

Het project SSD-infrastructuur wordt uitgevoerd door een speciaal daartoe samengestelde ad-hoc commissie SSD, die vooralsnog actief is voor de duur van dit project. Deze projectgroep bestond in eerste instantie uit een lid van het kernbestuur en vertegenwoordigers van een viertal districten<sup>1</sup>. Aangezien in de tweede fase de ontwikkeling op districtsniveau centraal staat, is na de eerste fase besloten de op dat moment geïnstalleerde districtsvoorzitters bij de projectgroep te betrekken. Bovendien is de voorzitter van de PR-commissie uitgenodigd om de vergaderingen bij te wonen, teneinde een optimale informatie-voorziening over dit project naar de aangesloten verenigingen te waarborgen. De ad-hoc commissie SSD bestaat thans uit de volgende personen:

- W. Koet (voorzitter, bondsbestuurlid Organisatie);
- P. Foppen (lid rayonbestuur Den Haag);
- O. Hoffmann (secretaris rayonbestuur Noord-Holland);
- J.P.M. Kamp (secretaris rayonbestuur Het Oosten);
- E. Klokkers (voorzitter districten Midden-Oost);
- J. Lensselink (voorzitter district Zuid);
- J. Prins (voorzitter district Noord);
- C. Rietveld (voorzitter district West);
- R.E.J. van Tuyl (voorzitter PR-commissie);
- M. van der Gugten (adviseur Nederlandse Sport Federatie).

De ad-hoc commissie SSD is in het afgelopen half jaar vijf keer bijeen geweest, te weten op 27/09/90, 08/11/90, 11/12/90, 22/01/91 en 05/03/91. Tijdens deze vergaderingen zijn de afzonderlijke delen van de onderhavige rapportage onderwerp geweest van discussie en overleg<sup>2</sup>.

### 1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op de huidige ontwikkelingen binnen de KNBSB. In hoofdstuk 3 staat de voortgang van de ontwikkelingen op het gebied van sportstimulering centraal. In hoofdstuk 4 wordt een beschrijving gegeven van de opzet van de districtsorganisaties. Hoofdstuk 5 bevat vervolgens een weergave van de samenstelling en taakstelling van het districtsbestuur en de districtscommissies. In hoofdstuk 6 wordt aandacht besteed aan de werving en scholing van het districtskader. De rapportage wordt in het laatste hoofdstuk afgesloten met een samenvatting van de belangrijkste conclusies.

---

1 Wegens persoonlijke omstandigheden is de vertegenwoordiger van rayon Het Zuiden, de heer Sluyter, niet in de gelegenheid geweest om de vergaderingen bij te wonen.

2 Van alle vergaderingen zijn uitgebreide notulen bijgehouden.

## 2 Algemene ontwikkelingen binnen de KNBSB

### 2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden enkele algemene ontwikkelingen binnen de KNBSB beschreven. Allereerst wordt een beeld gegeven van de huidige stand van zaken met betrekking tot de herstructurering (par 2.2), waarbij achtereenvolgens aandacht wordt besteed aan de districtsvorming, de competitie-structuur, de communicatie, de taken en verantwoordelijkheden en de marketinggerichte werkwijze. Tevens wordt kort stilgestaan bij de ontwikkeling van het KNBSB-ledenbestand over 1990 (par 2.3). Het hoofdstuk wordt afgesloten met een concluderende paragraaf.

### 2.2 Herstructurering van de bondsorganisatie

In het Meerjarenplan 1990-1993 wordt het versterken van de basis en het ontwikkelen van een gericht ondersteuningsaanbod in de richting van verenigingen beschreven als het speerpunt van het bondsbeleid. Op grond van deze prioriteitstelling is tevens besloten de bondsstructuur ingrijpend te wijzigen. In hoofdlijnen komt dit neer op de volgende veranderingen:

#### 2.2.1 Districtsvorming

Teneinde de communicatie en beleidsmatige afstemming tussen het landelijk en het middenniveau te verbeteren is besloten de huidige negen rayons om te vormen tot vier districten. Deze verandering moet volgens planning begin 1992 zijn doorgevoerd. In 1991 is er sprake van een overgangssituatie, waarbij rayons en districten min of meer naast elkaar bestaan. Eind 1990 zijn door het bondsbestuur de districtsvoorzitters ingesteld, die tot taak hebben om de voorbereidingen te treffen voor het opzetten van de districtsorganisaties. Momenteel vinden er in de vier toekomstige districten regelmatig gecombineerde vergaderingen plaats van de betrokken rayonbesturen. In de hoofdstukken 4 tot en met 6 wordt nader ingegaan op de inrichting van de districtsorganisaties.

#### 2.2.2 Competitie-structuur

Teneinde de attractiviteit en kwaliteit van de competities in alle districten te vergroten, is besloten om de landelijke competitie aanzienlijk in te perken. Momenteel ligt er voor het softbal een uitgewerkt voorstel voor de vernieuwde competitiestructuur, waarin ook een topliga in 1992 of 1993 een plaats zal kunnen krijgen. Voor het honkbal is het opzetten van een topliga vooralsnog enige tijd uitgesteld. Uiteraard zullen er bij de nadere invulling van de nieuwe competitie-structuur door individuele verenigingen bezwaren naar voren worden gebracht tegen de nieuwe indeling. Het is belangrijk om enerzijds de bezwaren van deze verenigingen serieus te nemen, maar anderzijds te voorkomen dat het individuele belang van verenigingen de ontwikkeling van de bond als geheel ondermijnt.

### **2.2.3 Communicatie**

Het verbeteren van de interne communicatie-structuur wordt beschouwd als een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de bond. In de afgelopen maanden is door een extern bureau een plan voor de interne en externe communicatie opgesteld. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de rol van de KNBSB als reputatiebehartiger, belangenbehartiger en service-verlener. De belangrijkste conclusie uit dit rapport is dat de KNBSB door een actieve communicatie het gebrek aan duidelijke informatie en vertrouwen bij de clubs zal moeten wegnemen. Hiertoe worden voorstellen in drie categorieën (in aflopende prioriteitsvolgorde) gepresenteerd. In de eerste categorie vallen onder meer de volgende adviezen:

- Doorvoeren van een scheiding en nadere profilering van het weekbericht (uitslagen, programma's, boetes e.d.) en het PR-bulletin (nieuws en achtergronden).
- Optimaliseren van de informatie-uitwisseling tussen de diverse geledingen binnen de bond (bondsraad, kern- en bondsbestuur, bondsbureau, rayon/districtsbestuur, commissies en verenigingen).
- Bijwonen van rayon/districtsvergaderingen door een vertegenwoordiging van het bondsbestuur (representatie).
- Profileren van de STK-ers als speerpunt in de actieve communicatie naar verenigingen.
- Aanleveren van standaardartikelen (incl. foto's), die de verenigingen kunnen gebruiken bij het verkrijgen van publiciteit in de lokale en regionale media.
- Standaardiseren van alle drukwerk binnen de KNBSB.
- Samenstellen van een verenigingshandboek.

### **2.2.4 Taken en verantwoordelijkheden**

Binnen de nieuwe bondsstructuur zal een herziening plaatsvinden van taken en verantwoordelijkheden van besturen en commissies op landelijk en districts-niveau en van het bondsbureau. In hoofdlijnen zal het bondsbestuur op enige afstand gaan sturen (coördinatie, besluitvorming) en de concrete beleidsontwikkeling overlaten aan de landelijke commissies en het bondsbureau.

Voor zover het gaat om zaken die van belang zijn voor de districten, zullen districtsvertegenwoordigers nadrukkelijker bij de beleidsontwikkeling worden betrokken. Het bondsbureau zal een grotere rol (moeten) gaan spelen bij de beleidsontwikkeling en de serviceverlening naar districten en verenigingen. In de eerste rapportage van het project SSD-infrastructuur is een beschrijving gegeven van de toekomstige SSD-organisatie binnen de KNBSB (par 4.3). In hoofdstuk 5 van deze rapportage zal nader ingegaan worden op de taakstelling van het districtsbestuur en -commissies.

### **2.2.5 Marketinggerichte werkwijze**

De doelstelling van het bondsbeleid om de basis te versterken en een gericht ondersteuningsaanbod in de richting van verenigingen te ontwikkelen maakt een culturele omslag in alle geledingen van de bond noodzakelijk. Niet alleen in woorden, maar ook in daden zal de bond zich actief tot de verenigingen moeten wenden. Het beschikbaar hebben van actuele gegevens over bijvoorbeeld de ledenontwikkeling, de kaderproblematiek, de ondersteuningsbehoefte van verenigingen is hierbij van groot belang. De recente publicatie "Analyse ledenontwikkeling 1990" van de landelijke PR-commissie kan in dit verband als uitstekend voorbeeld worden genoemd (par 2.3). Vervolgens zal er een gerichte en directe uitwisseling van ideeën en bespreking van voorstellen tussen verenigingen en de bond moeten plaatsvinden. In dit kader vervullen

de informatiebijeenkomsten in de vier districten ter voorbereiding van de bondsraad een belangrijke functie. Tenslotte zal getracht moeten worden om de effectiviteit en de efficiëntie van de bestaande werkwijzen (voorbereiding, uitvoering, evaluatie) voortdurend te optimaliseren. De bovengenoemde voorbeelden maken duidelijk dat er binnen de KNBSB op dit gebied het een en ander in positieve zin is veranderd. Het is echter van groot belang om deze ingeslagen weg nog sterker aan te zetten. Hierbij zullen de toekomstige districtsorganisaties een belangrijke rol spelen.

### 2.3 Ontwikkeling van het ledenbestand

De publicatie "Analyse ledenontwikkeling 1990" van de landelijke PR-commissie geeft een uitgebreide weergave van de ledenontwikkeling in de diverse leeftijdsgroepen honkbal, dames- en herensoftbal en recreatiesport, zowel landelijk als voor de negen rayons. Zoals reeds aangegeven vormen dergelijke gegevens de basis voor beleidsontwikkeling. Het is dan ook wenselijk dat een dergelijke publicatie jaarlijks verschijnt.

Uit deze publicatie kunnen de volgende constatering worden afgeleid:

- Aan de forse ledenwinst van de KNBSB in de periode 1978-1988 (+57,8%) kwam in 1989 abrupt een einde met een ledenverlies van meer dan 5%. Inmiddels is duidelijk geworden dat deze negatieve ontwikkeling in 1990 vrijwel tot staan is gebracht (-0,3%).
- De neerwaartse lijn bij de honkbalsenioren is in 1990 verder doorgezet, al zijn er signalen dat er veel ex-honkbalsenioren zijn overgestapt naar het herensoftbal, dat al jaren een gestage groei doormaakt en niet wordt gevoed vanuit de softbaljongens.
- De leeftijdsgroepen honkbaljongeren en -aspiranten zien het aantal beoefenaren teruglopen. De leeftijdsgroep honkbalpupillen is, na de spectaculaire toename in 1989, ook in 1990 verder gegroeid.
- De ledenontwikkeling bij de damessoftbalsenioren kent ook in 1990 een neerwaartse lijn. Er zijn geen indicaties dat er veel ex-softbalsters zijn overgestapt naar het recreatiesoftbal.
- De softbaljongeren werden in 1989 plotseling geconfronteerd met een terugval, maar de gegevens over 1990 laten zien dat deze negatieve ontwikkeling vrijwel tot stilstand is gebracht. Het aantal softbalaspiranten is in de afgelopen drie jaar met circa 20% teruggelopen. De softbalpupillen zitten na twee slechte jaren weer duidelijk in de lift met een groei van ruim 20% in 1990.
- Het jongenssoftbal kende een relatief sterke groei van ruim 50% (absoluut 57 leden) over 1990. De indruk is dat hier nog een groot groeiperspectief bestaat.
- Het recreatiesoftbal voor zowel dames als heren wint gestaag aan populariteit en boekte over 1990 een groei van circa 10%.
- Na een terugloop van het aantal peanuten aan het eind van de jaren zeventig, groeide het peanutbal in de loop van de jaren tachtig explosief. In 1988 verminderde de groei en in 1989 keerde dit om in een enorm verlies aan peanuten (-38%). In 1990 stabiliseerde dit aantal zich enigszins (-5%).
- In het afgelopen jaar waren er in totaal 221 verenigingen officieel bij de bond ingeschreven (tegenover 236 en 229 clubs in resp. 1988 en 1989). Er zijn 10 (overwegend kleine) clubs opgeheven en 1 vereniging is verdwenen door een fusie. Daarnaast zijn er in 1990 drie verenigingen opgericht.

Voor een gedetailleerd overzicht van de ledenontwikkeling (per rayon) wordt verwezen naar de bovengenoemde publicatie.

## **2.4 Conclusie**

De herstructurering van de bondsorganisatie zal ook in het komende jaar nog een grote inspanning vergen van alle betrokken kaderleden op landelijk en middenniveau. Hoewel er in paragraaf 2.2 is aangegeven dat er aan diverse aspecten (extra) aandacht zal moeten worden geschonken, kan in algemene zin geconstateerd worden, dat het herstructureringsproces redelijk volgens planning verloopt.

Het is uitermate positief dat de ontwikkeling van het ledenbestand zich in het afgelopen jaar heeft gestabiliseerd, na het plotselinge ledenverlies van ruim 5% in 1989. Het gevaar dat het ledenverlies verder zou doorzetten, doordat de aandacht en energie zich met name heeft gericht op de herstructurering, heeft zich in 1990 niet gemanifesteerd. Ook in 1991 zal dit echter nauwgezet in de gaten moeten worden gehouden, teneinde te voorkomen dat aan het einde van dit jaar blijkt dat de operatie weliswaar geslaagd is, maar de patient helaas is overleden. Als tussenbalans kan echter geconstateerd worden, dat de algemene ontwikkelingen binnen de KNBSB redelijk positief verlopen.

## 3 Voortgang SSD-ontwikkeling

### 3.1 Inleiding

In de rapportage over de eerste fase van het project SSD-infrastructuur is in hoofdstuk 4 een actieprogramma weergegeven met betrekking tot de verdere ontwikkeling van sportstimulering binnen de KNBSB. In dit hoofdstuk wordt het actieprogramma langsgelopen en een tussentijdse stand van zaken opge maakt. Hierbij wordt met name aandacht besteed aan de ontwikkeling van het ondersteuningsaanbod in de richting van verenigingen. In de volgende hoofdstukken zal nader ingegaan worden op de vormgeving van de SSD-organisatie, waarbij de nadruk ligt op de districten (conform de tweede fase van het projectplan).

### 3.2 Verenigingsbegeleiding

Het is een uitermate positieve ontwikkeling dat, ondanks de weinig rooskleurige financiële positie van de bond, aan het begin van 1991 vier **STK-medewerkers** (halftijds) konden worden aangesteld. Hiermee werd tevens aan het advies van de SSD-commissie tegemoet gekomen om bij aanstelling niet uit te gaan van twee fulltime, maar van vier halftime STK-ers. De medewerkers zijn schriftelijk voorgesteld aan de verenigingen en zullen zich in de komende periode inwerken en daadwerkelijk aan de slag gaan bij verenigingen. De publiciteit over en inzet van de STK-ers zal juist in de eerste maanden van grote betekenis zijn om het vertrouwen van de verenigingen in de bond weer terug te winnen.

Naast de sporttechnische ondersteuning die de STK-ers aan de verenigingen kunnen bieden, werd in het actieplan tevens aangegeven dat er grote behoefte is aan enkele **verenigingsbegeleiders**, die de clubs op beleidsmatig en organisatorisch gebied kunnen ondersteunen. De opheffing van tien verenigingen in 1990 ondersteunen deze visie, evenals het optreden van andere knelpunten binnen een groot aantal verenigingen (ledenterugloop, kadertekort, communicatieproblemen e.d.).

In samenwerking met de NSF is inmiddels een project gestart, waarbij vijf personen vanuit de KNBSB worden opgeleid tot verenigingsbegeleider. In de cursus wordt met name aandacht besteed aan de vaardigheden van een adviseur/procesbegeleider en het werken met een drietal instrumenten (werkboeken), die zijn ontwikkeld ter ondersteuning van de analyse, prioriteitsstelling en beleidsvorming binnen honk- en softbalverenigingen. Gedurende de derde fase van het project SSD-infrastructuur zullen de verenigingsbegeleiders op experimentele basis enkele verenigingen ondersteunen. Al naar gelang de opgedane ervaringen zal het experimentele project binnen de KNBSB bijgesteld dan wel uitgebreid worden en een structurele plaats binnen het bondsbeleid krijgen.

### **3.3 Werving, begeleiding en opleiding van kader**

Op dit terrein zullen met name de STK-medewerkers en de commissie Opleidingen een belangrijke rol spelen. Aangezien de STK-ers nog maar enkele weken in dienst zijn, kunnen op dit moment uiteraard nog geen concrete resultaten worden gepresenteerd. Het is de bedoeling dat medio 1991 het verenigingshandboek verschijnt, waarin onder meer aan dit onderwerp aandacht zal worden geschonken. De voorbereiding van dit handboek wordt gecoördineerd door de PR-commissie.

Er is nog geen aandacht besteed aan het nagaan van de haalbaarheid van een vacaturebank voor bestuurlijk en sporttechnisch kader.

Met betrekking tot de opzet van low-level-basiscursussen zijn diverse werkgroepen (trainer/coach, peanutbal, scheidsrechter, scoorder) van de commissie Opleidingen bezig met het uitwerken van gerichte voorstellen.

### **3.4 Ondersteuning bij ledenwerving en schoolsportactiviteiten**

In het verenigingshandboek zal aandacht worden besteed aan het beleid met betrekking tot werving, opvang en behoud van leden. De STK-ers en PR-commissie zullen vanuit de districtsorganisatie ondersteuning bieden bij de implementatie van dit beleid binnen verenigingen. Ook in het recent verschenen communicatieplan wordt voorgesteld om rondom grote evenementen vanuit de bond standaardartikelen onder verenigingen te verspreiden, die naar de lokale media kunnen worden verstuurd ter promotie van honkbal en softbal in het algemeen en de lokale verenigingen in het bijzonder.

De commissie Schoolsport en Recreatiesport heeft aan het begin van 1991 een actieplan opgesteld, teneinde peanutbal, tossbal en softbal te introduceren binnen de basisscholen. In dit actieplan worden de volgende lijnen uitgezet:

- verzorgen van demonstraties op alle opleidingsinstituten voor onderwijsgevendende aan basisscholen (PABO's/ALO's)
- benaderen van vakorganisaties voor onderwijsgevendende aan basisscholen in verband met na- en bijscholingen;
- contactleggen met lokale schoolsportorganisaties en gemeentelijke diensten Sport en Recreatie, teneinde de mogelijkheden voor stimulering van peanutbal, tossbal en softbal binnen het onderwijs na te gaan;
- stimuleren en ondersteunen van verenigingen bij het benaderen van basisscholen en het verzorgen van een kennismakingsaanbod voor scholieren.

Vanuit de commissie Schoolsport en Recreatiesport wordt aangegeven dat er een instructieboekje, een videoband en propaganda-materiaal moet worden vervaardigd met betrekking tot het aanbieden van peanutbal, tossbal en softbal binnen de basisschool. Tevens wordt voorgesteld om het kader van verenigingen in een vijftal weekendsessies op te leiden dan wel bij te scholen met betrekking tot sportstimulering op de basisscholen. Op dit moment is er nog geen zicht op de financiële haalbaarheid van de plannen.

### **3.5 Ontwikkeling van een recreatief sportaanbod**

De actiepunten, die in de eerste rapportage werden opgesteld met betrekking tot de ontwikkeling van de recreatiesport, zijn tot nog toe niet uitgevoerd. De toename van het aantal recreantleden enerzijds en de grote verschillen tussen de diverse rayons anderzijds maken de noodzaak duidelijk om op dit terrein

gericht beleid te ontwikkelen en verenigingen te stimuleren om een recreatief sportaanbod op te zetten. De actiepunten uit de eerste rapportage (par 4.2.4) blijven dan ook actueel. De uitvoering hiervan zal door de commissie School-sport en Recreatiesport moeten worden gecoördineerd.

### **3.6 Oprichting nieuwe verenigingen**

Naast de ondersteuning van bestaande verenigingen, vormt de oprichting van nieuwe verenigingen met name in de zogenoemde 'witte vlekken' een belangrijke doelstelling binnen het bondsbeleid. In de derde fase van het project SSD-infrastructuur zal het opstellen van een witte-vlekken-plan aan de orde komen, alsmede een start gemaakt worden met de uitvoering. De PR-commissie is inmiddels aan de slag gegaan met een inventarisatie van gemeenten, waar nog geen honk- en softbalvereniging is en een eerste verkenning van de lokale situatie (kaderscholing, subsidies, accommodaties e.d.). In samenwerking tussen de PR-commissie en de adhoc commissie SSD zal in de komende maanden een plan van aanpak en de follow-up ter hand worden genomen. Hierbij zal tevens gebruik gemaakt worden van ervaringen die in dit kader binnen andere sportbonden zijn opgedaan.

### **3.7 Conclusie**

Uit de voorgaande beschrijving kan geconcludeerd worden dat er met betrekking tot de actiepunten uit de eerste rapportage de nodige voortgang is geboekt. De opzet van de verenigingsondersteuning is met de aanstelling van vier halftijdse STK-medewerkers en de huidige opleiding van vijf verenigingsbegeleiders krachtig ter hand genomen. Verder zijn de voorbereidingen getroffen om sportstimulering op de basisscholen, de oprichting van nieuwe verenigingen en het opstellen van het verenigingshandboek te realiseren. Op dit moment is er nog geen actie ondernomen om de recreatiesport te bevorderen en het kaderprobleem aan te pakken. Gezien het belang van deze aspecten, verdient het aanbeveling om hieraan in de komende periode extra aandacht te besteden.

## 4 Opzet van de districtsorganisaties

### 4.1 Inleiding

In de eerste rapportage over het SSD-infrastructuurproject is het voorstel beschreven om bij de districtsvorming uit te gaan van een dynamisch organisatie-model<sup>3</sup>. Vervolgens is op basis van dit model een aantal aanbevelingen gedaan met betrekking tot de SSD-organisatie binnen de KNBSB.

In dit hoofdstuk wordt allereerst in algemene zin een beeld geschetst van de structuur van de districtsorganisaties (par. 4.2). Vervolgens wordt nader ingegaan op de culturele aspecten van de districtsorganisaties (par 4.3) en de rol van de districten bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het beleid (par 4.4). Bovendien wordt er aandacht besteed aan de samenwerking en afstemming vanuit het district met de verenigingen (par 4.5) en afvaardiging naar de bondsraad (par 4.6). Tenslotte wordt een voorstel gepresenteerd voor een financiële regeling (par 4.7).

### 4.2 Structuur van de districtsorganisaties

Het uitgangspunt bij de districtsvorming is dat deze organisaties zoveel mogelijk gelijkvormig worden opgebouwd als de landelijke organisatie. De in deze paragraaf gepresenteerde structuur kan beschouwd worden als een blauwdruk voor de districtsorganisaties, die als naar gelang de specifieke situatie per district op onderdelen bijgesteld kan worden.

Dit betekent dat het algemeen districtsbestuur naast het dagelijks bestuur (voorzitter, secretaris, penningmeester) over het algemeen de volgende leden heeft:

- lid honkbalzaken;
- lid softbalzaken;
- lid opleidingen;
- lid PR-zaken;
- lid jeugdcommissie honkbal;
- lid jeugdcommissie softbal;
- lid schoolsport en recreatiesport;
- lid scheidsrechterszaken;
- regiovertegenwoordigers.

Daarnaast functioneren op districtsniveau de volgende commissies:

- commissie Opleidingen
- PR-commissie
- Protestcommissie
- Wedstrijdcommissie honkbal/softbal
- Scheidsrechterscommissie honkbal/softbal
- Jeugdcommissie honkbal/softbal
- Commissie Schoolsport en Recreatiesport

---

<sup>3</sup> De keuze voor dit model wordt beargumenteerd in paragraaf 4.3. van de eerste rapportage "Sportstimulering binnen de KNBSB"

Teneinde de afstemming en samenwerking met de landelijke organisatie te versterken, hebben de districtsvoorzitters zitting in het bondsbestuur. Bovendien zijn de districtscommissies vertegenwoordigd in de overeenkomstige landelijke commissies<sup>4</sup>.

De vier nieuw aangestelde STK-ers zijn als adviseurs verbonden aan de districtscommissies Opleidingen, PR, Jeugd en Schoolsport/Recreatiesport. De werkzaamheden van deze STK-ers sluiten aan bij de prioriteiten van de districtsbesturen en worden in een periodiek overleg met de landelijke STK-er vastgesteld.

In de eerste rapportage is aangegeven dat het wenselijk is dat het bondsbureau een ondersteunende functie heeft in de richting van de districtsorganisaties. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid op welke wijze aan deze taken invulling kan worden gegeven.

#### **4.3 Cultuur van de districtsorganisaties**

In deze rapportage is reeds aangegeven (par. 2.2.5) dat de doelstelling van het bondsbeleid om de basis te versterken en de verenigingen daadwerkelijk te ondersteunen een duidelijke culturele omslag binnen de bond betekent. Deze cultuurverandering zal op alle niveau's binnen de bond moeten plaatsvinden, maar vooral op districtsniveau vanaf het begin dienen te worden bevorderd. Gezien de schaalvergroting binnen de districten en de sterk aangezette lijnen tussen middenniveau en landelijke organisatie (via directe vertegenwoordiging), zal ervoor gewaakt moeten worden dat de vervreemding van de bond onder verenigingen niet versterkt wordt. Dit betekent dat het beleid actief moet worden toegespitst op de situatie van de verenigingen, de informatie-verstrekking naar deze verenigingen optimaal moet plaatsvinden en adequaat gereageerd moet worden op signalen en vragen vanuit de verenigingen. Daarnaast kunnen het regio-overleg, districtsvergaderingen, de informatiebijeenkomsten en de bondsraad-nieuwe-stijl belangrijke instrumenten vormen om de relatie tussen de verenigingen en de bond te versterken. Dit betekent echter wel dat deze instrumenten voor deze functie optimaal moeten worden aangewend.

#### **4.4 Beleid van de districtsorganisaties**

De versterking van de positie van het districtsniveau zal met name tot uiting moeten komen in een duidelijker inbreng bij de opzet en uitvoering van het bondsbeleid binnen de districten. De volgende facetten van het beleidsproces zijn daarbij van groot belang:

- Districten brengen via vertegenwoordigers in bondsbestuur en landelijke commissies hun ideeën, wensen en ervaringen in;
- Op landelijk niveau wordt dit zo mogelijk vertaald naar het bondsbeleid, waarna besluitvorming in bondsbestuur plaatsvindt (algemene doelen, mogelijkheden voor uitvoering en financiering)
- De districten kunnen op basis hiervan (naast een regulier budget voor functioneringskosten) specifieke plannen maken en extra middelen aanvra-

---

<sup>4</sup> De voorzitter en secretaris van de landelijke commissies kunnen op persoonlijke titel door het bondsbestuur worden benoemd. Eventueel kan er ook een 'kwaliteitszetel' binnen de commissies worden ingesteld voor een persoon met specifieke kennis en/of ervaring op een bepaald gebied.

gen, bijvoorbeeld op het gebied van sportstimulering, kadervorming, verenigingsondersteuning en oprichting nieuwe verenigingen.

- In het bondsbestuur vindt besluitvorming plaats over de ingediende plannen en de verdeling van financiële middelen (prioriteitsstelling).
- Waar mogelijk in samenwerking met verenigingen gaan de districtsorganisaties aan de slag met de uitvoering van de plannen en zorgen aan het eind van elk jaar voor een (tussen-)evaluatie en financiële verantwoording

#### **4.5 Samenwerking districten en verenigingen**

De districtscommissies communiceren rechtstreeks en werken direct samen met de verenigingen. De regiovertegenwoordigers coördineren alle activiteiten binnen de regio, die vallen onder de directe verantwoordelijkheid van het district. De regiovertegenwoordigers hebben zitting in het districtsbestuur en functioneren in algemene zin als 'bondsambassadeurs' binnen de diverse regio's. Ze vervullen een belangrijke functie als bindmiddel tussen verenigingen in een bepaalde regio en als voelhoorns van de districtsorganisaties. Jaarlijks vindt tenminste een regio-overleg plaats, waarbij vertegenwoordigers van de districtscommissies aanwezig zijn. Op verzoek van verenigingen of op eigen initiatief van de regiovertegenwoordiger kunnen extra regio-bijeenkomsten worden uitgeschreven. Alle districtscommissies en het regio-overleg zijn gehouden hun vergaderingen te notuleren en deze notulen in afschrift te zenden aan de secretaris van het district.

#### **4.6 Afvaardiging naar de bondsraad**

Voor de samenstelling van de bondsraad bestaan in beginsel twee mogelijkheden: een principiële/democratische en een organisatorische oplossing. Bij de democratische oplossing wordt de bondsraad gevormd door alle leden van de bond. Bij de organisatorische oplossing wordt de bondsraad gevormd door een afvaardiging van de districten. De voor- en nadelen van beide oplossingen zijn evident (rechtstreekse betrokkenheid versus grootschalige bijeenkomst). In de nieuwe KNBSB-structuur lijken de voordelen van de eerste oplossing voldoende op te wegen tegen de nadelen. Het versterken van de betrokkenheid van de verenigingen bij de bond en de rechtstreekse contacten tussen het bondsbestuur en de verenigingen zijn van groot belang om de eensgezindheid en het vertrouwen binnen de KNBSB te herstellen. Op deze manier kan de bondsraad (naast de fundamentele taak) een bijdrage leveren aan een stimulerende bondscultuur.

#### **4.7 Financiële regelingen**

Het bondsbestuurslid Financiële Zaken stelt in overleg met de rayonpenningmeesters een voorstel op m.b.t. de financiële gang van zaken tussen de landelijke bond en de toekomstige districten, alsmede de overgangsregeling tussen rayons en districten. Hierbij komen de volgende aspecten aan de orde:

- Betalingen worden door de districtspenningmeester gefiatteerd en uitgevoerd door het bondsbureau.
- Voor een goed beheer van de districtsfinanciën is het noodzakelijk dat er heldere en eenduidige instructies bestaan betreffende een voor de KNBSB uniform rekeningenschema en gelijklopende begrotingsindelingen.
- Onderzoeken van de haalbaarheid van een centrale administratie, waarop voor districtsniveau een terminal per district is aangesloten.
- Inventarisatie van financiën en materialen binnen de huidige rayons en gelijke start van alle districten.
- Districten ontvangen een vaste vergoeding voor het dagelijks functioneren en kunnen op basis van ingediende plannen aanvullende middelen verkrijgen voor bepaalde activiteiten, zoals ledenwerving/promotie, kaderscholing, verenigingsbegeleiding, oprichten nieuwe verenigingen.

#### 4.8 Conclusie

De opzet van districtsorganisaties, zoals in dit hoofdstuk is weergegeven, is met name bedoeld als een algemeen raamwerk, dat al naar gelang de specifieke situatie per district op onderdelen kan worden bijgesteld. De kerngedachte achter de gepresenteerde opzet is dat de relatie tussen de verenigingen en de bond wordt verbeterd door versterking van de positie en het functioneren van het middenniveau. De districten zullen in de toekomst meer dan de huidige rayons een centrale plaats binnen de bondsorganisatie gaan innemen. Teneinde de samenwerking en het overleg binnen de KNBSB optimaal te laten verlopen, is het dan ook essentieel dat er vanuit de districtsorganisaties rechtstreekse verbindingen bestaan met enerzijds de verenigingen en anderzijds de landelijke organisatie. Het gaat hierbij zowel om de bestuurlijke lijn (verenigingsbesturen, regiovertegenwoordigers, districtsbesturen, bondsbestuur) als de inhoudelijke lijn (verenigingskader, regio-overleg, districtscommissies, landelijke commissies). Dit beginsel zal binnen de vier districtsorganisaties nadrukkelijk gerealiseerd moeten worden.

## 5 Taakstelling districtsbestuur en -commissies

### 5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een taakstelling gepresenteerd voor de districtsvergadering (par 5.2), het districtsbestuur (par 5.3), de districtscommissies (par 5.4) en de regio-organisatie (par 5.5). Deze taakstelling kan als een algemene leidraad worden gezien voor de inrichting van de districtsorganisaties, waarbij al naar gelang de specifieke situatie per district aanpassingen op onderdelen kunnen worden aangebracht.

### 5.2 Districtsvergadering

- Reglementair dient tweemaal per jaar een districtsvergadering te worden uitgeschreven. Een najaarsvergadering voor het bespreken van de competitie en het vooruitzien naar de komend seizoen, alsmede het bespreken van voorstellen en beleidsplannen van het district, die in de bondsraad moeten worden behandeld. Een voorjaarsvergadering voor het bespreken van financiële zaken, bondsraadsagenda, districtsbeleid, bestuursverkiezing en benoeming commissieleden. Verder conform het huidige rayonreglement.
- Kascontrolecommissie  
(conform rayonreglement artikel 7, lid 4)
- Stemverhouding: Momenteel is het aantal stemmen in de rayonvergadering gerelateerd aan het aantal teams per vereniging. Om pragmatische redenen is het voorstel om voor de districtsvergadering te komen tot een minder gedifferentieerd systeem, bijvoorbeeld 1 stem per (gedeelte van) honderd leden.
- Districtsreglementen: Door het bondsbestuur zal een beslissing moeten worden genomen over de wijze, waarop de districtsreglementen worden opgesteld. Het meest praktische voorstel is om het bondsbestuurslid Organisatie en het bondsbureau (eventueel ondersteund door een kleine adhoc commissie van ter zake deskundige KNBSB-leden) een voorstel te laten ontwikkelen, dat tijdens de bondsraad aan de leden wordt vastgesteld.

### 5.3 Districtsbestuur

Binnen het districtsbestuur zijn de volgende functies en bijbehorende taakstellingen te onderscheiden. Het verdient aanbeveling om evenals op landelijk niveau een dagelijks en een algemeen bestuur te installeren. Het dagelijks bestuur wordt in beginsel gevormd door de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Het districtsbestuur kiest uit haar midden een vice voorzitter, die als plaatsvervanger kan optreden voor alle voorzitterstaken binnen het district.

### **Voorzitter**

- lid van het bondsbestuur;
- leiden districts- en bestuursvergaderingen;
- leiding geven aan voorbereiding en uitvoering beleidsplannen;
- onderhouden van contacten met provinciale en lokale overheden;
- representeren bond en/of district bij officiële gelegenheden;
- dient voortdurend een reëel beeld te hebben van wat zich binnen het district afspeelt;
- in gevallen waar hij de noodzaak aanwezig acht kan hij persoonlijke beslissingen nemen, die achteraf de goedkeuring van het bestuur cq. de leden behoeven.

### **Secretaris**

- in overleg met de voorzitter vaststellen van de agenda voor districts- en bestuursvergaderingen;
- verantwoordelijk voor de notulering en besluitenlijst van deze vergaderingen;
- voortgangsbewaking van actiepunten;
- eindredactie totale jaarverslag en redactie secretariaatsdeel;
- bijhouden districtsarchief;
- coördinatie van de interne en externe informatiestroom;
- draagt zorg dat uitgaande brieven namens het district, geschreven door leden van in het district werkzame commissies, althans in kopie, op het secretariaat aanwezig zijn;
- secretaris protestcommissie.

### **Penningmeester**

- het beheren van de districtsfinanciën;
- voorbereiding begroting en bewaking van lopende begroting en vastgestelde budgetten;
- houdt contact met de budgethouders;
- financieel adviseur districtsbestuur voor alle zaken die financiële consequenties hebben;
- redactie financieel jaarverslag en jaarcijfers;
- contacten met provinciale overheden over subsidies in overleg met overige bestuursleden;
- overleg met en rapportage aan de kascontrolecommissie;
- controle over financiële administratie in overleg met het bondsbureau;
- lid van financiële commissie onder voorzitterschap van het bondsbestuurslid Financiële Zaken.

### **Bestuurslid Honkbalzaken**

- lid van landelijke wedstrijdcommissie honkbal onder leiding van de portefeuillehouder bondsbestuur;
- voorzitter van de wedstrijdcommissie honkbal van het district;
- verantwoordelijk voor uitvoering van het beleid op honkbalgebied binnen het district ten aanzien van:
  - . coördinatie wedstrijdzaken van de regio's;
  - . vertegenwoordigende districtteams;
  - . materiaalbeheer;
  - . budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met penningmeester.

**Bestuurslid Softbalzaken**

- lid van landelijke wedstrijdcommissie softbal onder leiding van de portefeuillehouder bondsbestuur;
- voorzitter van de wedstrijdcommissie softbal van het district;
- verantwoordelijk voor uitvoering van het beleid op softbalgebied binnen het district ten aanzien van:
  - . coördinatie wedstrijdzaken van de regio's;
  - . vertegenwoordigende districtteams;
  - . materiaalbeheer;
  - . budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met penningmeester.

**Bestuurslid Opleidingen**

- lid van landelijke commissie opleidingen onder voorzitterschap van portefeuillehouder bondsbestuur;
- voorzitter of lid commissie opleidingen van het district;
- budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met penningmeester;
- in samenwerking met de commissie opleidingen ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het districtsbeleid op dit terrein (par 5.4)

**Bestuurslid PR-Zaken**

- lid van landelijke commissie PR onder voorzitterschap van portefeuillehouder bondsbestuur;
- voorzitter of lid commissie PR van het district;
- budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met penningmeester;
- in samenwerking met de commissie PR ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het districtsbeleid op dit terrein (par 5.4)

**Bestuurslid Jeugdcommissie honkbalzaken**

- lid van landelijke jeugdcommissie;
- voorzitter of lid jeugdcommissie district;
- budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met de penningmeester.
- in samenwerking met de jeugdcommissie honkbal/softbal ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het districtsbeleid op dit terrein (par 5.4)

**Bestuurslid Jeugdcommissie softbalzaken**

- lid van landelijke jeugdcommissie;
- voorzitter of lid jeugdcommissie district;
- budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met de penningmeester.
- in samenwerking met de jeugdcommissie honkbal/softbal ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het districtsbeleid op dit terrein (par 5.4)

**Bestuurslid Schoolsport en recreatiesport**

- lid landelijke commissie school en recreatiesport onder leiding van portefeuillehouder bondsbestuur;
- voorzitter commissie school en recreatiesport binnen het district;
- budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met de penningmeester;
- in samenwerking met de commissie schoolsport en recreatiesport ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het districtsbeleid op dit terrein (par 5.4)

**Bestuurslid Scheidsrechterszaken honkbal/softbal**

- lid landelijke commissie scheidsrechterszaken onder leiding van de portefeuillehouder bondsbestuur;
- voorzitter van de scheidsrechterscommissie binnen het district;
- budgetbeheer over toegewezen budgetten in overleg met de penningmeester;
- in samenwerking met de commissie scheidsrechterszaken ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het districtsbeleid op dit terrein (par 5.4)

**Regiovertegenwoordigers**

- voorzitter regio-overleg;
- onderhouden contacten met regionale overheden en sportraden;
- verantwoordelijk voor algehele coördinatie van het districtsbeleid en de wedstrijdactiviteiten binnen zijn/haar regio.

**5.4 Districtscommissies****Commissie Opleidingen**

- voorbereiden, uitvoeren en evalueren van het opleidingsbeleid in het district;
- inventarisatie van opleidingsbehoefte binnen het district;
- plannen van cursussen op basis van behoefte, in overleg met de landelijke commissie opleidingen;
- begeleiden van cursussen die onder verantwoordelijkheid van het district worden gegeven;

**Commissie PR-zaken**

- uitvoeren PR beleid binnen het district;
- steun verlenen aan verenigingen bij ledenwerving en overige PR zaken.
- kontakten leggen met lokale en regionale media;

**Protestcommissie**

- Het districtsbestuur stelt drie leden aan, die uit hun midden een voorzitter kiezen. De secretaris van het districtsbestuur is tevens secretaris van de commissie.
- Taken (zie rayonreglement artikel 7 lid 1, 2 en 3)

**Wedstrijdcommissie honkbal/softbal**

- opzetten van districts-en regiocompetities;
- adviseren van het districtsbestuur aangaande competitiezaken honkbal/softbal;
- coördineren van districts-en regiowedstrijden;
- afstemmen met scheidsrechterscommissie;
- begeleiden en coördineren van alle competitiezaken binnen het district;
- uitvoeren van de competitiecontrole.

**Scheidsrechterscommissie honkbal/softbal**

- uitvoeren van het beleid aangaande scheidsrechterszaken;
- adviseren van het districtsbestuur aangaande scheidsrechterszaken;
- aanstellen scheidsrechters voor districts-en regiocompetities;
- begeleiden van de scheidsrechters in het district;
- adviseren commissie opleidingen inzake scheidsrechterscursussen;
- coördinatie scheidsrechtersbeoordelingen;

- vertegenwoordigen van het district in bijeenkomsten met landelijke commissie scheidsrechterszaken.

#### **Jeugdcommissie honkbal/softbal**

- uitvoeren van het beleid aangaande jeugdzaken;
- adviseren van het districtsbestuur aangaande jeugdzaken;
- coördineren coaching en begeleiding districtsjeugdteams;
- adviseren district en regio's inzake jeugdcompetities;
- vertegenwoordigen van het district in bijeenkomsten met de landelijke jeugdcommissie;

#### **Commissie Schoolsport en recreatiesport**

- adviseren van het districtsbestuur aangaande schoolsport en recreatiesport;
- coördineren van schoolsport en recreatiesport binnen de diverse regio's;
- vertegenwoordigen van het district in bijeenkomsten met de landelijke commissie schoolsport en recreatiesport;
- adviseren van commissie opleidingen aangaande de opleiding van leiders voor schoolsport en recreatiesportactiviteiten.
- verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het peanutbal<sup>5</sup>, te weten:
  - . uitvoeren van het beleid aangaande peanuts;
  - . adviseren van het districtsbestuur aangaande peanutbal;
  - . coördineren peanutbalactiviteiten van de diverse regio's;
  - . vertegenwoordigen van het district in bijeenkomsten over peanutbal.
  - . adviseren commissie opleidingen aangaande opleiding peanutballeiders.
- verantwoordelijk voor uitvoering van het districtsbeleid op het gebied van schoolsport en recreatiesport, waar onder:
  - . sport overdag;
  - . schoolsport;
  - . slow-pitchbal;
  - . overige recreatiesportactiviteiten.

### **5.5 Regio-organisatie**

Bij de opzet van de KNBSB-herstructurering is er vanuit gegaan, dat de regio-organisatie geen extra (bestuurs-)laag binnen de bond moest worden. In de praktijk betekent dit dat deze organisatie licht aangezet wordt met een regio-overleg en een regiovertegenwoordiger (par 4.5).

#### **Regio-overleg**

- voorzien in een gestructureerd overleg tussen verenigingen binnen een regio;
- uitwisselen van ervaringen en ideeën tussen de vertegenwoordigers van de verenigingen en de districtscommissies Jeugd, Opleidingen, PR en Schoolsport en Recreatiesport;
- bespreken van relevante ontwikkelingen met betrekking tot honk- en softbal, recreatiesport en peanutbal binnen een regio;
- evalueren van het gevoerde districtsbeleid binnen een regio;
- inventariseren van de speerpunten in het toekomstig districtsbeleid binnen een regio;

---

<sup>5</sup> In de komende periode zal nader overleg plaatsvinden tussen de betrokken commissies op welke wijze de afstemming en samenwerking met betrekking tot jeugdsport, schoolsport en peanutbal geoptimaliseerd kan worden.

**Regio-vertegenwoordiger**

- onderhouden van actief contact met de verenigingen binnen een regio;
- bijeenroepen van het regio-overleg (tenminste een keer per seizoen);
- coördineren van alle activiteiten binnen een regio, die vallen onder de verantwoordelijkheid van het district;
- oplossen van eventuele knelpunten binnen een regio, dan wel het leggen van contact met betrokkenen binnen de bond, die hiervoor een oplossing kunnen bieden.

**5.6 Specifieke kaderfuncties**

Naast de bovengenoemde functies zullen binnen de districten geschoolde kaderleden actief zijn, te weten een STK-medewerker en de verenigingsbegeleiders. Deze kaderleden hebben een specifieke taakstelling, teneinde de verenigingen op sporttechnisch en beleidsmatig/organisatorisch gebied te ondersteunen. Hierbij zal een goede afstemming en samenwerking gerealiseerd moeten worden met vooral de regiovertegenwoordigers en de betreffende districtscommissies.

**STK-medewerker**

- zorgdragen voor een hoogwaardig en voldoende aanbod van opleidingen binnen het district, in samenwerking met de districtscommissie Opleidingen;
- optreden als docent voor alle beginnerscursussen;
- ondersteunen en stimuleren van verenigingen met betrekking tot het werven en begeleiden van kader en nieuwe leden;
- verzorgen van voorbeeldtrainingen en clinics;
- ondersteunen van de oprichting van nieuwe verenigingen, in samenwerking met de districtscommissie PR;
- ondersteunen van eventuele herstructurering bij bestaande verenigingen, in samenwerking met de verenigingsbegeleiders;
- ondersteunen van activiteiten op het gebied van schoolsport en recreatiesport, in samenwerking de commissie Schoolsport en recreatiesport
- functioneren als vraagbaak voor verenigingen en districtsorganisatie op bestuurlijk en sporttechnisch gebied;

**Verenigingsbeleiders**

- op verzoek van het districtsbestuur bieden van gerichte ondersteuning aan een vereniging met betrekking tot knelpunten binnen het beleid of de organisatie;
- begeleiden van een verenigingen bij het analyseren van deze knelpunten, het stellen van prioriteiten en het voorbereiden van het toekomstig beleid;
- inschakelen van andere KNBSB-functionarissen, die de vereniging in het vervolgtraject bij de uitvoering van het beleid (op onderdelen) kunnen ondersteunen.

## **5.7 Conclusie**

In het verlengde van de algemene opzet van de districtsorganisaties, zijn in dit hoofdstuk de taakstellingen voor de specifieke functies binnen de districten weergegeven. Deze beschrijving geldt als een leidraad, die al naar gelang de specifieke situatie binnen de diverse districten op onderdelen bijgesteld kan worden. Het verdient echter sterke aanbeveling om de (eventueel bijgestelde) taakstellingen duidelijk vast te leggen en na verloop van tijd op aspecten als tijdsinvestering, effectiviteit en interne consistentie te beoordelen.

## 6 Werving en scholing van districtskader

### 6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de werving en scholing van districtskader, als een logische vervolgstap op de organisatie-opzet (hoofdstuk 4) en de taakstellingen (hoofdstuk 5). Teneinde reeds in een vroeg stadium een aanspreekpunt binnen de toekomstige districten te hebben, zijn in het najaar van 1990 de districtsvoorzitters door het bondsbestuur geïnstalleerd. Aangezien volgens planning de districtsorganisaties begin 1992 operationeel moeten zijn, zal in de komende periode gewerkt worden aan de invulling van functies binnen deze districtsorganisaties.

### 6.2 Werving van districtskader

De verantwoordelijkheid voor de vorming van de districtsbesturen ligt primair bij de districtsvoorzitters. Aan de hand van de feitelijke opzet van de districtsorganisaties en de bijbehorende taakstellingen zullen kandidaten voor deze bestuursfuncties worden benaderd. Het aldus samengestelde (voorlopige) bestuur zal tijdens de eerste districtsvergadering (voorjaar 1992) ter verkiezing worden voorgedragen. Uitgaande van een democratische grondslag dient uiteraard de mogelijkheid te bestaan om tegenkandidaten voor te dragen. Het districtsbestuur zal de omvang en samenstelling van de diverse districtscommissies moeten vaststellen. De werving van de leden van deze commissies is een verantwoordelijkheid van de desbetreffende portefeuillehouder uit het districtsbestuur.

Naast de werving van geschikte kaderleden voor het districtsbestuur en de districtscommissies, zal nadrukkelijk aandacht moeten worden besteed aan het behouden van de huidige kaderleden (binnen de rayons), die geen functie binnen de districtsorganisaties gaan vervullen. Afhankelijk van hun eigen wensen en mogelijkheden zal gekeken moeten worden of er voor deze mensen geschikte kaderfuncties kunnen worden gevonden. Gezien de grote behoefte aan kaderleden binnen de bondsorganisatie en de verenigingen moet worden voorkomen dat een deel van het huidige kader onnodig verdwijnt.

### 6.3 Scholing van districtskader

Wanneer de functies binnen de districtsorganisaties zijn ingevuld, zal een inventarisatie moeten plaatsvinden van wensen en behoeften met betrekking tot aanvullende scholing. Aangezien de districten een geheel nieuwe organisatie-laag binnen de KNBSB vormen, zal de scholing betrekking kunnen hebben op zowel de inhoudelijke kant (op SSD-gebied bijvoorbeeld thema's als Opleidingen, PR, Recreatiesport, Schoolsport en dergelijke) als op de procesmatige kant van de werkzaamheden (teamwork, beleidsproces, project-planning, evaluatie en dergelijke).

Voor een deel kan deze scholing verzorgd worden door functionarissen binnen de KNBSB (interne bijscholing). Tevens kan gebruik worden gemaakt van het opleidingsaanbod van de Nederlandse Sport Federatie en de provinciale/lokale sportraden. Met betrekking tot bepaalde thema's kunnen

door de Nederlandse Sport Federatie ook specifieke cursussen binnen de KNBSB worden opgezet. Al naar gelang de gebleken behoefte zal hierover in de toekomst nader overleg moeten plaatsvinden.

#### **6.4 Conclusie**

Op basis van de definitieve opzet van de districtsorganisaties en de bijbehorende taakstellingen, zal de werving van kaderleden ter hand worden genomen. De werving van leden voor de districtsbesturen valt onder directe verantwoordelijkheid van de (reeds aangestelde) districtsvoorzitters. De werving van leden voor de districtscommissie valt binnen het door het districtsbestuur op te stellen raamwerk onder verantwoordelijkheid van de desbetreffende portefeuillehouder. Er zal tevens aandacht moeten worden besteed aan het behouden van het huidige kader, dat niet binnen de districtsorganisaties actief wordt.

Wanneer het bestuur en de commissies binnen de districten zijn geïnstalleerd zal een nadere inventarisatie van de scholingsbehoefte plaatsvinden.

## 7 Conclusies

Uit deze rapportage kan geconcludeerd worden, dat de uitvoering van de tweede fase van het project SSD-infrastructuur volgens planning verloopt.

Een groot aantal speerpunten uit het actieprogramma, zoals opgenomen in de eerste rapportage "Sportstimulering binnen de KNBSB", wordt momenteel uitgevoerd of is in voorbereiding. Hierbij kunnen genoemd worden: de aanstelling van vier parttime STK-medewerkers, het werven en opleiden van verenigingsbegeleiders vanuit de bond, de opzet van een actieplan Schoolsport, maar ook in algemene zin het ontwikkelen van een nieuwe competitie-structuur en het verbeteren van de interne en externe communicatie. Het aanpakken van het kaderprobleem en het bevorderen van de recreatiesport is in de afgelopen periode nog onvoldoende ter hand genomen en zal een belangrijk aandachtspunt blijven in de komende periode.

Met betrekking tot de tweede fase van het projectplan SSD-infrastructuur is door de adhoc commissie SSD een voorstel ontwikkeld voor de opzet van de districtsorganisaties en de bijbehorende taakstellingen. Bovendien is een procedure-voorstel opgesteld voor de werving van districts kader. De noodzaak tot cq. behoefte aan aanvullende scholing voor het toekomstig districts kader zal geïnventariseerd worden, wanneer deze functies zijn ingevuld. Een belangrijk aandachtspunt met betrekking tot de opzet van de districts-organisaties vormt de ondersteuning die door het bondsbureau kan worden geboden. Bovendien zal in de komende periode de uitvoering van de derde (en tevens laatste) fase van het projectplan SSD-infrastructuur centraal staan.